

Küresel sigara pazarı: DSÖ Bölgelerine göre satış eğilimleri, fiyatlandırma ve fiyat esnekliği (2008-2022)

Nazmi Bilir¹

¹Sağlık için Sigara Alarmı Dergisi, Ankara, Türkiye

Ali FRM, DeLong P, Guerrero-López CM, Rodriguez-Iglesias G, Drope J. Global cigarette market: trends in sales, pricing and estimates of price elasticity across WHO regions (2008–2022). Tob Control 2025: Online First. <https://doi.org/10.1136/tc-2025-059487>

Tobacco Control dergisinin Ağustos 2025 tarihli sayısında yer alan bir makalede Dünya genelinde ve Dünya Sağlık Örgütü Bölgelerinde sigara satışlarının yıllar içindeki değişimi incelenmiş, gelişmiş ülkelerde önemli azalma görülürken gelişmekte olan ülkelerde artış olduğu saptanmıştır. Tütün endüstrisinin gelişmekte olan ülkelerdeki tütün kontrolü uygulamalarını önemsemediğine işaretler, endüstrisinin bu ülkelerde agresif pazarlama ve lobicilik faaliyetlerini kolaylıkla yapabildiği belirtilmektedir.

Ayrıca bu ülkelerde sigara fiyatları içindeki vergi yükünün, dolayısı ile sigara fiyatlarının düşük olmasının, bu ülkelerdeki artışın önemli nedenleri arasında olduğu ifade edilmektedir. Avrupa ve Amerika ülkelerinde 2008 yılına göre 2022 yılındaki sigara satış miktarında yüzde 40 dolayında azalma sağlanmasına karşın, diğer

ülkelerde önemli artış olduğu saptanmıştır. Gelişmekte olan ülkeler arasında en fazla artışın ise Doğu Akdeniz bölgesinde yer alan ülkelerde olduğu dikkat çekmiştir.

Gelişmekte olan ülkelerde de sigara satışlarının artışının önlenmesi bakımından, 2005 yılında yürürlüğe girmiş olan Tütün Kontrolü Çerçeve Sözleşmesi (Framework Convention on Tobacco Control) içinde yer alan yöntemlerin etkili şekilde uygulanmasının, bu arada sigara fiyatları içindeki vergi yükünün, dolayısı ile sigara satış fiyatlarının artırılmasının önemine işaret edilmektedir (Tablo 1).

Türkiye DSÖ Avrupa bölgesinde olmakla birlikte sigara kullanımı ve tütün kontrolü çalışmaları bakımından Avrupa ülkelerinden çok Doğu Akdeniz ülkelerine daha yakın görülmektedir (Şekil 1).

✉ Nazmi Bilir • nazmi.bilir@gmail.com

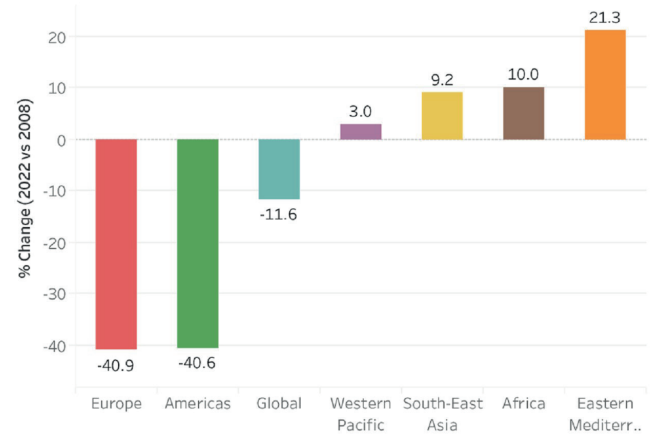
Geliş tarihi / Received: 25.08.2025 **Kabul tarihi / Accepted:** 27.08.2025 **Yayın tarihi / Published:** 04.09.2025

Telif hakkı © 2025 Yazar(lar). Sağlık Geliştirme ve Sigara ile Mücadele Derneği tarafından yayımlandı. Açık erişimli bu makale, orijinal çalışmaya uygun şekilde atıfta bulunulması koşuluyla, herhangi bir ortamda veya formatta sınırsız kullanım, dağıtım ve çoğaltmaya izin veren [Creative Commons Atıf Lisansı \(CC BY\)](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/) ile dağıtılmıştır.

Copyright © 2025 The Author(s). Published by The Society for Health Promotion and Tobacco Control. This is an open access article distributed under the [Creative Commons Attribution License \(CC BY\)](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/), which permits unrestricted use, distribution, and reproduction in any medium or format, provided the original work is properly cited.

Tablo 1. Dünya Sağlık Örgütü Bölgelerine göre 2008 yılına göre 2022 yılındaki sigara satışlarında yüzde değişim

	Değişim (yüzde)
Dünya geneli	11,6 azalma
Amerika	40,6 azalma
Avrupa	40,9 azalma
Batı Pasifik	3,0 artma
Güneydoğu Asya	9,2 artma
Afrika	10,0 artma
Doğu Akdeniz	21,3 artma

Şekil 1. Sigara satış hacmindeki değişim (2008 ile 2022 karşılaştırması) (Ali, et al.)